

75 anys dels bombardejos del Vallès per les tropes franquistes (1939)

Fa 75 anys que Granollers, Mollet, La Garriga, Sant Celoni, Cardedeu, Canovelles, Les Franqueses i El Figaró van ser bombardejades per l'aviació del bàndol franquista. Dies abans de l'entrada d'aquest exèrcit a Granollers, la capital del Vallès Oriental va patir una onada d'atacs aeris que van provocar 40 morts. Abans el 31 de maig de 1938 hi havia hagut altres atacs que van causar un mínim de 224 víctimes.

Aquesta onada de bombardejos va començar la nit del 23 de gener, amb atacs sobre l'estació de tren de Granollers - Canovelles, tot i que l'objectiu principal era una central elèctrica que no van arribar a tocar.

Entre les moltes destrosses materials produïdes hi ha la de l'hospital de Granollers, que no va causar víctimes i algunes fàbriques d'electricitat, teixits, etc.

L'atac va ser perpetrat per una esquadrilla de cinc avions Savoia S-79 que, com en el cas de la Garriga, havien sortit de la base de Valenzuela, prop de Saragossa. A les 9 i 5 minuts del matí i durant un minut es van llançar sobre Granollers 60 bombes ,40 de les quals eren de més de 100 Kg.

Durant el franquisme es va imposar un silenci oficial i mai no va fer públics els llocs on impactaren les bombes ni les dades dels morts.

Algunes de les víctimes havien arribat a Granollers procedents de Lúcar (Almeria), per treballar a les vies del tren. Aquesta gent segurament no van tenir temps d'anar al refugi (n'hi havia un al centre de Granollers que un cop acabada la guerra va ser colgat) i van aprofitar els talussos de les vies per intentar protegir-se.

Entre els atacs del 1938 i del 1939, Granollers és la tercera ciutat catalana amb més morts per culpa de les bombes, només superada per Barcelona i Figueres.

La plaça de la porxada de Granollers destruïda pels bombardeigs del 1938.

A Mollet, l'atac va ser el 25 de gener i les bombes van caure a l'entorn dels carrers Riera Seca i Berenguer III on hi van morir 8 persones. A Sant Celoni els morts varen ser 16 i l'atac va ser el dia 29 de gener. A Les Franqueses el dia 24 de gener hi van morir 3 persones i a La Garriga el 29 de gener les víctimes van ser 15.

Segons l'historiador Joan Garriga, els atacs van estar perpetrats per alguns avions de la Legió Còndor alemanya i en el cas de Granollers per avions italians.

A Granollers i la Garriga han commemorat aquests fets realitzant exposicions, visites al refugi, conferències, documentals...

A La Garriga els actes es van tancar el dia 15 de febrer amb el documental *Ni perdono ni oblidó*, fruit d'un treball de recerca de Joan Giralt, alumne de l'institut Vil·la Romana.